

Adrian Boldișor

Ortodoxia ieri, azi, mâine. Teme intercreștine și interreligioase pentru secolul XXI, Craiova, Editura Mitropolia Olteniei, 2019, 240 pp.

Într-o lume al cărei prezent impune o pleiadă de teme de o importanță acută, cum ar fi ciocnirea civilizațiilor, pluralism, globalizare, drepturile omului, migrație, dialog interreligios alături de temele perene privind educația, cultura și națiunea, viețuirea și conviețuirea creștinului ortodox în secolul al XXI-lea este mult mai provocatoare. Cartea intitulată *Ortodoxia ieri, azi, mâine. Teme intercreștine și interreligioase pentru secolul XXI*, semnată de Adrian Boldișor se bazează pe profilul de preot cărturar al autorului și evidențiază mărturiile ortodoxiei despre Biserică, în calitate de „prezență vie a lui Hristos în lume”; o calitate în care aceasta se angajează în „facerea de bine” și dialoguri, despre Ortodoxie și „pâinea cea cerească”.

În subtext, ca și în „prim text”, pe alocuri tema intelectualului ca lider spiritual este preocuparea majoră care străbate prin teme precum „ciocnirea civilizațiilor” și reconfigurarea „politicilor globale de-a lungul liniilor culturale” (p. 7). „Semințele” pe care le are de dăruit Ortodoxia sunt protagonistele dialogului spiritual pe care autorul îl ridică la rangul de cale spre comuniune prin alteritate, metodă de iluminare a potențialului de îmbogățire reciprocă între diferite culturi și civilizații, *dincolo de, în pofida sau prin* diversele lor „ciocniri”. (pp. 22-23)

Discuția despre globalizare nu trebuie redusă la o discuție despre dezvoltarea economică și segregare economică, inechitabilă, accentuată. Dialogul spiritual în care Biserica este chemată ca prezență relevantă, are menirea de a îmbogăți discuția prin tematici privind ecumenismul, pe de o parte, și posibilitatea unei economii întemeiate pe principii evanghelice și pe adevărul apostolic că „nu numai cu pâine va trăi omul” (Luca 4: 4) – fără a se opune dezvoltării economice, Biserica are rolul de a reaminti ce presupune progresul real al umanității, care dacă redă o stare autentică nu poate rămâne exclusiv la aspecte precum creșterea nivelului de trai, ori creșterea economică, în detrimentul progresului spiritual și, mai ales, întru cele duhovnicești. (p. 33) „Și în lumea globalizată actuală, ca și în trecut, Biserica Ortodoxă a subliniat și continuă să sublinieze valoarea persoanei umane. Drepturile individuale, așa cum sunt văzute astăzi, în ciuda multor elemente pozitive, desfigurează adesea adevărul specific persoanei, deoarece persoana umană este văzută dincolo de individualitate și de drepturile individuale. Fiind creat după chipul lui Dumnezeu și tinzând spre asemănarea cu Acesta, omul trebuie să îmbrățișeze întreaga umanitate”. (p. 41)

Tot astfel cum nu este de dorit o separare a Bisericii de societate și de lume, nici ortodoxia nu se poate izola, ci trebuie să devină o prezență, deopotrivă practică și spirituală în societățile naționale ori internaționale, în contextul globalizării, dar și al discuțiilor despre tensiunile modernism-postmodernism, Occident-Orient, tradiționalism-modernism etc. Vestea cea Bună a Împărăției nu poate fi nici confiscată *de* și nici închisă *în* anumite scheme spirituale, în anumite națiuni, ori în anumite epoci. (p.70)

Ca urmare, între responsabilitățile de prim rang ale Ortodoxiei se află marea cultură, educația religioasă, educația interreligioasă și dialogul religios. Acestea sunt însă roluri „tradiționale” în care „practica” ortodoxă a acumulat experiență și reușite. Ceva mai provocatoare sunt modalitățile în care va reuși Ortodoxia să devină o prezență semnificativă și chiar salutară în ceea ce presupun provocările aduse de realitățile dificile, specifice, românești, în problemele raportărilor rudimentare la etnicitate și naționalism (echivalente adesea, de la nivel înalt, cu „înapoierea” și „xenofobia”), la migrație, la drepturile omului, la pluralism și globalizare.

Dar în ce fel poate face cu eficiență și „greutate” recomandări Biserica factorilor de decizie statali și celor asociați mecanismelor financiar-economice? Vom saluta oare într-un orizont rezonabil de timp refacerea *symphoniei*, sau a unor suite de simfonii spirituale mundane și bisericești sau măcar realizarea ecumenismului; și în ce mod?

Henrieta Anișoara Șerban